

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ  
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ  
ТА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

**ПРОГРАМИ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ  
ДО АСПРАНТУРИ ІДУ НД ЦЗ  
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ  
281 «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА  
АДМІНІСТРУВАННЯ»**

Схвалено Вченою радою  
«29» березня 2022 року  
Протокол № 2

**Київ 2022**

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ  
У ВИГЛЯДІ СПІВБЕСІДИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ  
281 «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»  
ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ЗДОБУЛИ СТУПІНЬ МАГІСТРА (ОСВІТНЬО-  
КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ РІВЕНЬ СПЕЦІАЛІСТА) ЗА ІНШОЮ  
СПЕЦІАЛЬНОСТЮ**

Фахове вступне випробування у вигляді співбесіди проводиться з метою оцінки рівня теоретичних знань, практичних вмінь і навичок з фаху кандидатів на вступ до аспірантури ІДУ НД ЦЗ. Якщо вступник не показує достатніх знань під час співбесіди, він не допускається до подальшого складання фахового вступного іспиту та вступного іспиту з іноземної (англійської) мови.

Співбесіда проводиться предметною комісією з використанням двох теоретичних питань. В разі необхідності членами предметної комісії можуть бути задані додаткові запитання. Час на підготовку усної відповіді складає 20-30 хвилин.

**Критерії оцінки знань кандидатів на вступ до аспірантури ІДУ НД ЦЗ**

Теоретична підготовка абітурієнта за результатами відповіді оцінюється за наступними критеріями:

<b>Оцінка рівня знань</b>	<b>Критерії</b>
Достатній	Абітурієнт повністю, логічно і послідовно надав відповіді на запитання, пов'язуючи теорію з практикою, виявив вміння самостійно аналізувати, узагальнювати і викладати матеріал, не допускаючи помилок.
Недостатній	Абітурієнт засвоїв тільки основний матеріал, не знає окремих положень, допускає неточності у відповіді. Не вміє достатньо чітко формулювати окремі положення, порушує послідовність у викладанні матеріалу. Має певні труднощі у пов'язанні теоретичного матеріалу з його практичним застосуванням.

**Перелік питань, що виносяться на фахове вступне випробування у вигляді співбесіди**

1. Україна – демократична, соціальна, правова держава: реалізація конституційного положення в сучасних умовах.
2. Сутність і основні ознаки держави.
3. Форми державного управління та їх класифікація.
4. Конституційний статус Президента України.
5. Верховна Рада України в системі органів державної влади в Україні.
6. Повноваження Кабінету Міністрів України.

7. Взаємовідносини Верховної Ради України з політичними партіями.
8. Історичні витoki парламентаризму в Україні.
9. Моделі сучасного парламентаризму.
10. Основні проблеми виборчого процесу в Україні.
11. Центральні та місцеві органи виконавчої влади: організація та функції.
12. Стратегія сталого розвитку “Україна – 2020”: мета та завдання.
13. Реформування державної служби в Україні: напрями та шляхи реалізації.
14. Сучасні інструменти запобігання і протидії корупції в Україні.
15. Мотивація та стимулювання персоналу організації.
16. Інститут державних секретарів в Україні: особливості запровадження та основні завдання.
17. Державна служба як соціальний інститут.
18. Управління конфліктами на державній службі.
19. Лідерство в системі державного управління.
20. Авторитет державного службовця: професійно-етичні складові.
21. Децентралізація влади та реформа місцевого самоврядування в Україні.
22. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні.
23. Особливості здійснення місцевого самоврядування в м. Києві.
24. Проблеми розвитку міст України.
25. Новації Закону України “Про службу в органах місцевого самоврядування”.
26. Особливості створення і функціонування військово-цивільних адміністрацій в Україні.
27. Характеристика елементів системи місцевого самоврядування в Україні.
28. Посадові та виборні особи місцевого самоврядування.
29. Формування соціально відповідальних громад в Україні.
30. Інструменти регіонального управління.
31. Тимчасово окуповані території як фактор вироблення нових державних політик у сферах управління.
32. Державна політика регіонального розвитку в Україні.
33. Актуальні напрями модернізації української економіки в умовах технологічних змін.
34. Повноваження Верховної Ради України у сфері регулювання економіки.
35. Державне регулювання економіки: значення та зміст.
36. Пріоритети зовнішньоторговельної політики Української держави.
37. Актуальні проблеми структурної перебудови економіки України та шляхи їх вирішення.
38. Держава та розвиток малого і середнього підприємництва в Україні.
39. Державне сприяння розвитку конкуренції в Україні.

40. Пріоритети удосконалення державної інвестиційної політики в Україні.
41. Поняття інфляції та антиінфляційної політики держави.
42. Шляхи підвищення ефективності використання бюджетних коштів і місцевих ресурсів в контексті завдань децентралізації в Україні.
43. Взаємодія органів державної влади та інститутів громадянського суспільства у процесі реалізації публічної влади.
44. Процес і учасники формування публічної політики.
45. Організація інформаційно-аналітичної роботи в органах державної влади України.
46. Механізми функціонального представництва інтересів та забезпечення публічної політики в Україні.
47. Оцінка політичних ризиків у системі державного управління.
48. Доступ до публічної інформації як складова демократичного державного управління.
49. Державна інформаційна політика України: напрями, проблеми та пріоритети.
50. Механізми формування та реалізації державної інформаційної політики України.
51. Сутність та основні завдання зв'язків з громадськістю органів публічної влади.
52. Роль національних засобів масової інформації в протидії інформаційній війні.
53. Формування суспільної думки в умовах інформаційної війни.
54. Електронне урядування як нова форма організації державного управління.
55. Проблеми та перспективи впровадження та функціонування електронного урядування.
56. Цифрове суспільство як нова парадигма розвитку публічного управління.
57. Роль інформації в публічному управлінні та сфери її використання.
58. Рада національної безпеки і оборони України як координаційний орган з питань національної безпеки і оборони при Президентові України.
59. Національна безпека України: сутність, складові та шляхи забезпечення в умовах глобалізації.
60. Зовнішні та внутрішні фактори, що породжують загрози національній безпеці України.
61. Особливості державного управління в умовах проведення антитерористичної операції.
62. Державна політика України у сфері європейської інтеграції.
63. Угода про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом – вектор розвитку України.
64. Адаптація законодавства України до правових норм і стандартів Європейського Союзу.

65. Європеїзація національної системи державного управління.
66. Інституційна система ЄС.
67. Порівняльна характеристика “відкритого” та “закритого” суспільств.
68. Формування національної ідентичності українського суспільства в сучасних умовах.
69. Україна в умовах боротьби за державну незалежність (1991–2014 рр.).
70. Революція Гідності як чинник державотворення сучасної України.
71. Соціальна структура сучасної України.
72. Місце та роль ідеології в державному управлінні.
73. Громадянське суспільство: проблеми становлення та розвитку в Україні.
74. Громадські організації, їх функції в суспільстві.
75. Волонтерський рух в Україні.
76. Особливості діяльності органів державної влади в умовах здійснення інформаційної війни в Україні.
77. Сучасна українська національна ідея.
78. Демократія: сутність та проблеми становлення в Україні.
79. Політика як суспільний феномен.
80. Демократична політична система: конституційні засади та особливості формування в сучасній Україні.
81. Політична еліта та її відповідальність за реалізацію реформ.
82. Політичні інститути: поняття, особливості і роль в житті українського суспільства.
83. Становлення й розвиток партійної системи в Україні.
84. Українська еліта – проблеми формування, становлення та розвитку.
85. Основні напрями забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в Україні.
86. Соціальний захист учасників антитерористичної операції та членів їх сімей.
87. Проблеми та перспективи реформування пенсійної системи в Україні.
88. Формування єдиного гуманітарного простору в Україні: проблеми та шляхи їх розв’язання.
89. Міжнародні стандарти соціальних і гуманітарних прав людини.
90. Міграційні процеси та міграційна політика України на сучасному етапі.
91. Сучасний стан та перспективи модернізації соціальних інститутів в Україні.
92. Державна етнополітика як чинник інтеграції та консолідації українського суспільства.
93. Релігійна ситуація та державно-конфесійні відносини в Україні в умовах ведення гібридної війни на українських територіях.
94. Особливості державного управління в умовах глобалізації.

95. Державна мова як засіб управління й консолідації нації.
96. Місце і роль державної мови в інформаційному суспільстві.
97. Проблема білінгвізму на території України.
98. Державотворча роль української мови.
99. Мовна політика в Україні: сучасний стан.
100. Мовна компетентність державного службовця.
101. Особливості ефективної комунікації в державному управлінні.
102. Офіційно-діловий стиль сучасної української літературної мови.

Використання лексичних засобів у ділових текстах.

103. Сутність та основне призначення освіти як складової гуманітарної політики України.

104. Сучасні реформи фінансування системи охорони здоров'я України.

105. Роль органів місцевого самоврядування у покращенні надання послуг з охорони здоров'я територіальній громаді.

106. Соціальні реформи в стратегії сталого розвитку “Україна – 2020”.

107. Національна пам'ять у системі пріоритетів державної гуманітарної політики.

108. Правові засади реформи освіти в контексті Закону України “Про освіту”.

109. Функції та завдання органів державного управління освітою у контексті децентралізації управління в Україні.

110. Сутність та основні напрями Національної стратегії розвитку освіти на період до 2021 року.

111. Цілі сталого розвитку як стратегічні орієнтири розвитку України.

112. Шляхи підвищення ефективності використання бюджетних коштів і місцевих ресурсів.

113. Тенденції розвитку малих міст України.

114. Міжрегіональна інтеграція та співробітництво.

115. Демографічна ситуація в Україні: заходи системи охорони здоров'я з її поліпшення.

116. Сутність та складові національної безпеки.

117. Внутрішні загрози національній безпеці України.

118. Зовнішні загрози національній безпеці України.

119. Повноваження Президента України у сфері цивільного захисту.

120. Повноваження Ради національної безпеки та оборони України у сфері цивільного захисту.

121. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері цивільного захисту.

122. Повноваження Верховної Ради України у сфері цивільного захисту.

123. Історія розвитку Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС України).

124. Структурні підрозділи ДСНС України та їх функціональні обов'язки.

125. Організація діяльності ДСНС України та її структурних підрозділів.

126. Взаємодія підрозділів ДСНС України з органами місцевого самоврядування.

127. Обґрунтування дислокації і функцій структурних підрозділів ДСНС України.

128. Управління матеріально-технічним забезпеченням структурних підрозділів ДСНС України.

129. Управління кадровим забезпеченням структурних підрозділів ДСНС України.

130. Управління інформаційним забезпеченням структурних підрозділів ДСНС України.

131. Управління взаємодією територіальної та функціональної підсистем цивільного захисту на рівні району, міста та області.

132. Проблеми розвитку ДСНС України.

133. Напрями і способи розвитку ДСНС України.

134. Структурні підрозділи Департаменту цивільного захисту обласної державної адміністрації.

135. Підвищення кваліфікації керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту.

136. Державне управління реагуванням на надзвичайні ситуації природного характеру.

137. Державне управління реагуванням на надзвичайні ситуації техногенного характеру.

138. Державне управління реагуванням на надзвичайні ситуації соціального характеру.

139. Державне управління реагуванням на надзвичайні ситуації воєнного характеру.

140. Механізми державного управління у сфері цивільного захисту.

141. Мета, цілі та завдання державного реагування на надзвичайні ситуації.

142. Принципи та функції державного управління на надзвичайні ситуації.

### Список рекомендованої літератури

1. Балинська О.М., Герасимів Т.З. Проблеми теорії держави та права : навч. посібник. Львів, 2010. 415 с.

2. Безус А. М. Менеджмент : навч. посіб. Київ : АМУ, 2015. 268 с.

3. Бойко О. Д. Історія України : підручник. 5-те вид., допов. Київ : Академ. видав., 2014. 717 с.

4. Василевська Т.Е. Особистісні виміри етики державного службовця : монографія. К. : НАДУ, 2008. 336 с.

5. Парламентаризм : підручник/ за заг.ред. В.А. Гошовської. К. : НАДУ, 2016. 672 с.

6. Гук О., Бундз В. Етика та культура ділового спілкування. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2008. 122 с.
7. Гуменник В.І., Копчак Ю.С., Кондур О.С. Менеджмент організацій : навч. посіб. К. : Знання, 2012. 503 с.
8. Гусарев С Д., Олійник А Ю., Слюсаренко О Л. Теорія права і держави : навч. посібник. К. : Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2008. 270 с.
9. Державна служба : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. К. ; Одеса : НАДУ, 2012. Т. 1. 372 с.
10. Державна служба : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. К. ; Одеса : НАДУ, 2013. Т. 2. 348 с.
11. Елітознавство: підручник / за заг.ред. В.А. Гошовської. К.: НАДУ, 2013. 268 с.
12. Загальні правила поведінки державного службовця // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : : <http://zakon.rada.gov.ua/>
13. Гарін В.Б., Кіпцар І.А., Кондратенко О.В. Історія України : навч. посіб. К. : Центр учб. л-ри, 2012. 236 с.
14. Лазарович В. М. Історія України : навч. посіб. 3-тє вид., стер. К. :Знання, 2013. 686 с.
15. Кириченко В.М., Куракін О.М. Теорія держави і права: модульний курс : навч.посібник для студ. ВНЗ. К.: ЦУЛ, 2010. 263 с.
16. Телешун С.О., Рейтерович І.В., Ситник С.В. Конфлікти в публічному управлінні : навч.-метод. матеріали. К. : НАДУ, 2015. 60 с.
17. Коталейчук С.П. Теорія держави і права : навч. посібник для підготовки до держ. іспитів. К. : КНТ, 2009. 316 с.
18. Крестовська Н.М., Матвєєва Л.Г. Теорія держави і права: елементарний курс. Вид. третє. Х. : Одіссей, 2012. 432 с.
19. Мала енциклопедія теорії держави і права / [С. В. Бобровник та ін.]; за заг. ред. Ю. Л. Бошицького. К. : Вид-во Європ. Ун-ту, 2010. 367 с.
20. Малахов В. А. Етика: курс лекцій : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і допов. К. : Либідь, 1996. 304 с.
21. Маркіна І. А. Менеджмент організації : навч. посібник. К. : Центр учб. л-ри, 2013. 246 с.
22. Марчук В. М., Корольков О.В. Теорія держави і права: навч. посіб. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. 415 с.
23. Мостенська Т.Л., Новак В.О., Луцький М.Г., Ільєнко О.В. Менеджмент : підручник. 2-ге вид. Київ : Кондор, 2013. 757 с.
24. Нетреба І. О. Основи менеджменту : навч. посіб. Київ : Київський університет, 2014. 142 с.



25. Олійник А. Ю. Основи історії і теорії держави та права: навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2015. 200 с.
26. Основи інформаційно-аналітичної діяльності в публічному управлінні / С. О. Телешун, О. Р. Титаренко, І. В. Рейтерович ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. Київ : НАДУ, 2009. 168 с.
27. Парламентаризм та парламентська діяльність: словник-довідник / уклад.: М.М. Газізов, В.А. Гошовська, В.М. Гурієвська та ін.; за заг.ред. д. політ. н., проф.. В.А.Гошовської. К.: НАДУ, 2010. 352 с.
28. Пірен М.І. Політико-управлінська еліта України: соціопсихологічний аналіз : монографія. Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2013. 424 с.
29. Політичне лідерство: навч.посіб. / авт.кол.; за заг.ред. В.А. Гошовської, Л.А. Пашко. К.: НАДУ, 2013. 300 с.
30. Посібник з класифікації посад / Я. Гонціаж, Н. Гнидюк та ін. ; за заг ред. Я. Гонціажа. К. : Проект “Реформа управління персоналом на державній службі в Україні”, 2012. 188 с.
31. Дубенко С. Д., Кудлай Т.П., Мельниченко В.І., Плахотнюк Н.Г. Право в державному управлінні : навч. посіб. Київ : Вид-во НАДУ, 2016. 376 с.
32. Скакун О. Ф. Теорія права і держави : підручник. Вид. 4-те, допов. і перероб. К. : Правова єдність : Алерта, 2014. 524 с.
33. Теорія держави і права : підручник / [О. В. Петришин та ін.]; за ред. О. В. Петришина. Х. : Право, 2014. 366 с.
34. Теорія держави і права : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [С. К. Бостан та ін.]. К. : Академія, 2013. 346 с.
35. Політика в публічному управлінні: навчальний посібник / Бондар І.С., Горник В.Г., Кравченко С.О., Кравченко В.В. Київ: Видавництво Ліра-К, 2016 . 200 с.
36. Бакуменко В.Д. Прийняття рішень в державному управлінні: Навчальний посібник [у 2 ч.]. Ч. 1. Теоретико-методологічні засади. К.: ВПЦ АМУ, 2010. 276 с.
37. Державна політика і демократичне урядування: становлення та взаємовплив: підручник / авт. кол. : Е. А. Афонін, Т. В. Бельська, Я. В. Бережний та ін. ; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. В. Тертички, В. А. Шахова. К.: «К.І.С.», 2016. 264 с.
38. Державна політика: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю.В. Ковбасюк (голова), Ващенко К. О. (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К. : НАДУ, 2014. 652 с.
39. Державне управління: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; ред-кол.: Ю.В. Ков-басюк (голова), Ващенко К. О. (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К. ; Дніпропетровськ: НАДУ, 2012. 350 с.
40. Енциклопедія державного управління : довідк. вид. У 8 т. Т. 8. Публічне врядування / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Львів. регіон. ін-т держ. упр. ; наук.-редкол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), В. П. Трощинський (заст. голови), Ю. П. Сурмін [та ін.] ; наук.-редкол. тому: В. С.

Загорський (голова), С. О. Телешун (співголова), А. В. Ліпенцев [та ін.]. К. : НАДУ ; Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 710 с.

41. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. / [А. П. Лелеченко, О. І. Васильєва, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук]. К. : НАДУ, 2017. 110 с.

42. Міненко М.А. Публічне управління: теорія та методологія: монографія. Київ: Київ. нац. торгівельно-екон. університет, 2014. 404 с.

43. Публічна служба : навч. посіб. / С.М. Серьогін, Н.А. Липовська [та ін.]; за заг. ред. С.М. Серьогіна. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2019. 230 с.

44. Письменний І.В., Липовська Н.А. Публічна політика: навч. посіб. Дніпро : ГРАНІ, 2018. 180 с.

45. Публічна політика в процесах модернізації державного управління України : наук. розробка / авт. кол. : С. О. Телешун, І. В. Рейтерович, С. В. Ситник та ін. К. : НАДУ, 2015. 48 с.

46. Публічне управління в умовах інституційних змін : колективна монографія / За наук. редакції д. держ. упр. Р.В. Войтович та П.В. Ворони. Київ, 2018. 475 с.

47. Тертичка В.В. Стратегічне управління: підручник. Київ: «К.І.С.», 2017. 932 с.

48. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Х. : Фоліо, 1998. 48 с.

49. Про державну службу: Закон України від 15.12.2015 № 889VIII // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>.

50. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII (зі змінами) // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

51. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI (зі змінами) // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL :<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5203-17/ed20140101>.

52. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI (зі змінами) // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.

53. Про захист персональних даних: Закон України від 01.07.2010 № 2297IV (зі змінами) // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>

54. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV (зі змінами) // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.

55. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV (зі змінами) // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/852-15>.

56. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 № 2493-III // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua> .

57. Про звернення громадян : Закон України від 13.05.1999 № 653-XIV із змінами і доповненнями // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>

58. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

59. Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні: Указ Президента України від 26.02.2016 № 68/2016 // База даних “Законодавство України” / Президент України. URL : <http://www.president.gov.ua/documents/682016-19805>.

60. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року: постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179 // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179>.

61. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 № 333-р // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua>

62. Бакуменко В.Д., Бондар І.С., Горник В.Г., Шпачук В.В. Особливості публічного управління та адміністрування: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 256 с.

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ ІДУ НД ЦЗ  
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ  
281 «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»**

**Передмова**

Вступний іспит зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування» складається усно за білетами, які розроблені на основі програми для вступників до аспірантури. Кожен білет містить по три питання. Метою програми вступного іспиту є оцінювання рівня знань вступників до аспірантури відповідно до вимог. Основні завдання програми:

- оцінювання теоретико-методологічної підготовки вступника з дисциплін магістерської програми;
- оцінювання вмінь вступника використовувати теоретичні знання для вирішення актуальних завдань публічного управління та адміністрування;
- оцінювання вміння встановлювати взаємозв'язки між теорією і практикою в сучасній системі публічного управління та адміністрування.

Програма складається з трьох розділів:

1. «Теорія, філософія, історія публічного управління та адміністрування».
2. «Інститути, функції, методи і механізми публічного управління та адміністрування».
3. «Публічне управління в умовах глобалізаційних та євроінтеграційних процесів».

**Критерії оцінювання знань вступників**

Виконання екзаменаційного завдання має бути виключно самостійного характеру. Оцінювання відповідей проводиться за 200-бальною системою відповідно до критеріїв, що наведено у наступній таблиці.

<b>Кількість балів</b>	<b>Критерії</b>
1	2
180-200	Слухач дав повну і правильну відповідь на питання, логічно та послідовно виклав матеріал, проявив творчий підхід під час висвітлення відповіді, показав уміння застосовувати закони і правила у конкретних ситуаціях, показав володіння спеціальною термінологією та мовну культуру
160-179	Слухач на основі своїх теоретичних знань дав повну і правильну відповідь на питання, але допустив несуттєві помилки; логічно та послідовно виклав матеріал, показав уміння застосовувати закони і правила у конкретних ситуаціях, показав володіння спеціальною термінологією та мовну культуру

130-159	Слухач дав грамотні відповіді на всі питання, але під час розкриття фактичного матеріалу допустив 2–3 несуттєвих помилок; твердо знає теоретичний матеріал, але відповідь можна вважати неповною; показав володіння спеціальною термінологією та належну мовну культуру
110-129	Слухач показав необхідні знання основного матеріалу, розкривши деякі з його деталей, але допустив 1–2 суттєвих помилки або дав неточні і не зовсім вірні формулювання; показав недостатнє володіння спеціальною термінологією та слабку мовну культуру
100-109	Слухач показав слабкі знання основного матеріалу та не розкрив його деталей, дав неповну відповідь, допустив 2–3 суттєвих помилки або дав неточні і не зовсім вірні формулювання; показав недостатнє володіння спеціальною термінологією та слабку мовну культуру
70-99	Слухач показав лише деякі знання основного матеріалу, не розкрив його деталей; допустив ряд суттєвих помилок, плутається у визначеннях спеціальних термінів, має низьку мовну культуру
1-69	Слухач не знає значної частини теоретичного матеріалу, у відповідях на теоретичні та практичні питання допустив грубі, суттєві помилки, не володіє спеціальною термінологією, має вкрай низьку мовну культуру

До білету входять три питання, які є рівнозначними за своєю складністю. Відповідь оцінюється за кожним питанням білету окремо. Підсумковий бал за випробування є середньою оцінкою за відповіді на три питання білету. Вступники, середня оцінка яких склала нижче 130 балів, до участі у конкурсі на зарахування до аспірантури ІДУ НД ЦЗ не допускаються.

## РОЗДІЛ 1

### ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ІСТОРІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

#### **Тема 1. Публічне управління – системне суспільне явище**

Предметна область теорії публічного управління: управління суспільством – головне призначення публічного управління. Поняття та види публічного управління. Модель публічного управління. Методологічна основа теорії публічного управління. Парламентаризм як суспільно-політичне явище.

Публічне управління та людина. Держава, її права і обов'язки щодо особи. Права, свободи й обов'язки людини і громадянина у сфері державного управління. Взаємодія громадянина й органів управління. Обов'язки органів управління щодо громадян. Публічне управління і колектив. Різновиди

колективів і публічне управління. Публічне управління і суспільство. Місце і роль сучасних інститутів публічного управління та владно-політичних процесів у демократичних суспільствах. Специфіка публічного управління. Публічне управління як спеціальна наукова теорія.

## **Тема 2. Етапи історичного розвитку управління суспільством і державою на теренах України**

Джерела управлінської думки (IV тис. до н.е. – V ст.). Управлінська думка у період феодалізму, генезису та становлення капіталізму (V ст. – XIX ст.).

Організація влади і здійснення управління в Київській Русі, Галицько-Волинському князівстві, Великому князівстві Литовському та Речі Посполитій: суть, характерні ознаки та особливості. Органи управління самоврядної України та організація управління в самоврядних містах.

Центральні та місцеві органи Московського царства та Російської імперії для управління Україною. Уніфікація управління українськими землями після ліквідації автономії. Організація управління Галичиною після її приєднання до Австро-Угорщини наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст. Реформа управління на західноукраїнських землях у другій половині XIX ст.

Реорганізація центрального апарату управління в Російській імперії на початку XIX ст. і її вплив на місцеве управління. Реформи місцевого управління в другій половині XIX ст. Взаємовідносини земств і міського самоврядування з органами державного управління.

Формування альтернативних структур влади й управління в 1917 р. та проблема їх легітимації. Тимчасовий уряд і його структури на місцях. Реформування місцевого управління. Українська Центральна Рада і Генеральний секретаріат як органи влади. Організація державного управління в Україні за Гетьманату. Практика управління в УНР і ЗУНР.

Перетворення рад із структур самоорганізації населення в органи державної влади. Особливості державного управління в Радянській Україні. Характеристика управління в умовах адміністративно-командної системи. Особливості державного управління на західноукраїнських землях у складі Польщі та на Закарпатті у першій половині XX ст.

Організаційна структура державного управління в Радянській Україні. Статус ВУЦВК. Раднаком і наркомати. Місцеві ради. Сутність адміністративно-командної системи. Роль партійних і силових структур в управлінських процесах. Особливості правового регулювання державного управління. Конституції УРСР 1919; 1929; 1937 і 1978 років. Суперечливість радянських владно-управлінських реформ. Управлінська сутність перебудови. Формування ринкових структур і нових форм управління.

Декларація про державний суверенітет України та її основні положення. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року. Утворення СНД та проблеми державного управління. Конституція України 1996 р. і потреба у вдосконаленні державного управління.

Об'єктивна детермінованість адміністративної і територіальної реформ в Україні, її завдання та суперечності реалізації.

Необхідність формування цілісної системи публічного управління після здобуття незалежності. Реформи центральних і місцевих органів влади 1992–2016 рр. Історичні передумови становлення парламентаризму в Україні.

### **Тема 3. Основні теорії і особливості управління як системного явища**

Системний характер суспільних явищ і процесів. Характеристика систем управління, прості і складні системи. Особливості управління в складній системі.

Об'єкт і суб'єкт управління як елементи системи. Прямі і зворотні зв'язки в системі управління. Закриті і відкриті системи. Взаємодія системи управління з навколишнім середовищем, забезпечення цілісності, стійкості і динамізму системи управління.

Школа наукового управління і її сучасні представники (Ф. Тейлор, Ф. і Л. Гілберт, Г. Емерсон, Г. Форд, Г. Гант). Класична школа управління (А. Файоль, Л. Урвік, Д. Муні). Школа людських відносин та її розвиток (Е. Мейо, Г. Мюнстенберг, М. Фолетт, Р. Лайкерт, А. Маслоу). Школа поведінкових наук (Д. Макгрегор, Ф. Герцберг). Школа соціальних систем (Ч. Барнард, Ф. Селзнік, Г. Саймон). Концепція соціального ринкового господарства Л. Ерхарда. “Шведська модель соціалізму” Г. Мюрдаля. Особливості сучасних підходів до вивчення публічного управління у США і європейських країнах. Японські школи управління. Сучасні концепції, теорій парламентаризму та парламентської діяльності. Сутність елітарної демократії (демократичного елітизму).

### **Тема 4. Основні теорії управління суспільством і державою**

Цінності та цілі суспільства і держави. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей і відносин. Цінності та цілі європейського адміністративного простору. Формування “дерева” цілей публічного управління. Юридичне забезпечення цілей публічного управління.

Джерела ідей управління суспільством і країною. Теорії управління суспільством і країною. Концепція раціонального вибору та “новий менеджеризм”. Публічне управління в контексті неокласичної теорії.

Традиційна (веберівська) модель і модель “good governance”. Концепт моделі “New Public Management” (NPM). NPM: сутність і ефективність застосування в країнах ЄС. Інструментальні концепції публічного адміністрування. Електронне врядування.

Концепція лідерства. Концепт розвитку організаційної культури публічного управління. Сутність та характеристики інформаційного суспільства. Інформаційне суспільство і відкритість влади. Основні складові побудови інформаційного суспільства: зарубіжний і вітчизняний досвід. Побудова інформаційного суспільства у Європі: основні етапи та сучасний стан.

Інформаційна політика України. Сучасні інформаційні війни. Правове регулювання інформаційної сфери в Україні. Асиметрія інформації і проблема невизначеності в публічному управлінні.

### **Тема 5. Демократичне публічне управління. Громадянське суспільство як суб'єкт публічного врядування**

Публічна сфера – єдність економічної, соціальної, політичної та духовної сфер: поняття, складові, їх сутність і взаємообумовленість. Економічна і культурна сфери – базис розвитку суспільства. Дія ринкових принципів у політичній сфері. Особливості поведінки людей в економічній та політичній сферах. Публічне управління: публічна сфера, публічне право і публічна політика – співвідношення феноменів. Партії та вибори у формуванні публічної політики та прийнятті політичних рішень. Сутність демократії і демократичних засад публічного управління. Основні моделі демократії на прикладах країн ЄС. Сучасні моделі демократичного урядування в країнах ЄС.

Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні. Вибори органів місцевого самоврядування. Місцевий референдум. Загальні збори громадян. Органи самоорганізації населення. Індивідуальні та колективні звернення. Основи політичної демократії та правової держави в Україні.

Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства. Утвердження дуалізму суспільства і держави: сутнісні характеристики. Громадські організації та засоби масової інформації в системі публічного управління. Співвідношення принципів плюралізму і єдності в громадянському суспільстві. Автономність та органічна єдність громадянського суспільства і держави

### **Тема 6. Засади публічного управління у сфері соціального та духовного розвитку**

Соціальна і духовна сфера як об'єкт соціальної та гуманітарної політики. Сутність соціальної та гуманітарної політики. Сутність, зміст та особливості управління соціальною і духовною сферами українського суспільства. Роль освіти у соціогуманітарному та економічному розвитку суспільства. Освітній потенціал нації як основа конкурентоспроможності держави. Публічна політика забезпечення якості освіти в контексті розвитку суспільства. Суб'єкти публічного управління у сфері соціального і духовного розвитку.

Основні напрями та пріоритети управління соціальним розвитком. Соціальна політика щодо розвитку соціальних і духовних відносин та створення умов для реалізації соціального потенціалу людини. Соціальна політика як чинник формування соціальної безпеки суспільства. Соціальна безпека: поняття та структура. Особливості застосування механізмів державного управління щодо формування соціальної безпеки. Соціальні відносини в системі суспільних відносин. Механізми державного управління щодо розвитку соціально-класових відносин, процесів соціальної мобільності. Механізми державного управління з розвитку соціально-трудова відносин.



Механізми державного управління щодо розвитку етнонаціональних відносин. Механізми державного управління з розвитку сімейно-шлюбних відносин. Політика доходів і основні пріоритети її здійснення. Соціальна політика у сфері оплати праці та шляхи її реформування. Соціальне страхування та його основні види.

Пенсійна система та особливості її реформування на сучасному етапі. Стратегічні напрями подолання бідності. Основні сфери духовного життя та механізми впливу держави на їх розвиток. Проблеми формування національної самосвідомості українського народу. Національна ідея, її зміст та націотворчий потенціал. Гуманітарна політика як чинник розвитку духовного життя. Основні напрями та пріоритети реалізації гуманітарної політики. Гуманітарна політика у сфері розвитку культури, освіти, науки. Основні напрями державної політики в умовах демографічної кризи.

Організаційно-функціональна структура державного регулювання розвитку гуманітарної сфери в Україні.

## РОЗДІЛ 2

### ІНСТИТУТИ, ФУНКЦІЇ, МЕТОДИ І МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

#### **Тема 7. Публічна політика**

Політика, публічна діяльність та управління у контексті філософських парадигм. Предметно-практичне значення публічної політики. Теоретико-методологічні аспекти дослідження феномену публічної політики. Особливості публічної політики, її зміст та функції.

Інститути та процеси публічної політики. Структура інститутів публічної політики. Особливості процесів вироблення публічної політики. Публічна політика як процес прийняття політичних рішень. Інституційне забезпечення публічної політики. Зв'язок публічної політики та публічного управління. Органи публічної влади як основні суб'єкти вироблення публічної політики. Місце та роль груп інтересів у публічній політиці. Механізми функціонального представництва інтересів та забезпечення публічної політики в Україні. Роль інститутів громадянського суспільства у виробленні публічної політики. Роль бізнесу у виробленні публічної політики. Теорія та практика аналізу публічної політики. Теоретико-фундаментальний та прикладний виміри аналізу публічної політики. Аналіз процесу прийняття рішень. Методи збирання інформації та оцінювання програм публічної політики. Конфлікти та кризи в публічній політиці та управлінні. Структура і процес управління конфліктом. Організаційні та управлінські конфлікти. Конфлікти у прийнятті рішень та переговорні процеси. Кризи в публічному управлінні. Лобізм у публічному управлінні.

#### **Тема 8. Публічне управління, влада і держава**

Влада: феномен і основний засіб публічного управління. Механізм взаємодії влади та управління (європейський досвід). Держава як суб'єкт політичної влади. Співвідношення публічної і державної влади. Економічна влада. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм. Політичні процеси і технології.

Загальна характеристика судової системи. Конституційні принципи правосуддя. Конституційно-правові принципи організації та діяльності судової системи. Конституційна юстиція. Вищі органи судейської спільноти. Судова система України. Законодавча влада в управлінні справами суспільства і держави. Поняття, соціальні функції та повноваження парламенту. Структура парламенту. Статус парламентаря. Порядок роботи парламенту та загальні парламентські процедури. Структура, повноваження та порядок діяльності (регламент) Верховної Ради України. Законодавчий процес. Форми парламентського контролю в країнах ЄС: досвід для України.

Інститут народного представництва в системі публічного управління. Законодавча влада в системі публічного управління. Статус, права, обов'язки народних депутатів. Структура, повноваження, функції Верховної Ради

України. Регламент Верховної Ради України. Механізми парламентської діяльності та парламентські процедури. Європейські стандарти парламентських процедур. Законотворчий та законодавчий процес. Парламентський контроль: сутність, значимість, механізми та форми реалізації: зарубіжний і вітчизняний досвід. Взаємодія Верховної Ради України з інститутами громадянського суспільства. Ціннісні аспекти парламентської діяльності. Механізми парламентської діяльності у публічному управлінні та адмініструванні, їх співвідношення із міжнародним парламентаризмом. Виконавча влада в управлінні справами суспільства і держави. Виконавча влада в управлінні справами держави: сутність, цілі, функції, структура, організація. Система та структура виконавчої влади.

Кабінет Міністрів України: поняття, компетенції, формування та склад. Взаємовідносини Кабінету Міністрів України з центральними і місцевими органами виконавчої влади. Відповідальність уряду та його членів.

Конституційні засади формування структури виконавчої влади. Центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ) в Україні: поняття, ознаки, система. Порядок формування ЦОВВ та їх структура. Відповідальність ЦОВВ та їх акти. Територіальні органи ЦОВВ. Відносини ЦОВВ із місцевими державними адміністраціями. Урядова нормотворчість.

Концепції децентралізації та деконцентрації влади. Децентралізація та деконцентрація виконавчої влади. Ієрархія інституцій влади і управління. Децентралізація повноважень і функцій органів публічної влади в країнах ЄС. Делегування повноважень у системі публічного управління. Процеси централізації і децентралізації в окремих сферах публічного управління. Дерегуляція надання послуг.

Теорії походження держави. Поняття і основні риси держави. Зміст та функціональні особливості державної політики. Взаємодія та взаємовплив державної політики і державного управління. Взаємозв'язок державного та публічного управління. Держава в системі та структурі публічного управління. Цільова, функціональна та організаційна структури публічного управління. Принципи політичного представництва та легітимності. Унітаризм, федералізм, конфедералізм. Особливості унітарного устрою України. Правова держава та основи політичної демократії. Форми державного устрою та проблеми вибору найкращої форми правління. Поняття та види функцій держави і державного управління. Проблеми сильної та слабкої держави. Громадянин держави та громадянство в країнах ЄС.

Сталий розвиток у контексті суспільно-економічних проблем ХХІ століття. Стратегічні орієнтири соціальної складової сталого розвитку. Концепт вирішення суспільних проблем сталого розвитку. Пріоритети гарантування безпеки сталого розвитку. Перспективи концепту стратегії сталого розвитку. Модель розроблення стратегії сталого розвитку України.

**Тема 9. Регіональне публічне управління та місцеве самоврядування. Адміністративна реформа**

Регіональні системи та стратегії регіонального розвитку. Регіональна політика: сутність, цілі, структура, принципи. Регіональне публічне управління. Багаторівневе управління територіями. Механізми державного регулювання економічного й соціального розвитку регіону. Форми і методи прогнозування регіонального розвитку. Програмно-цільовий підхід до вирішення проблем розвитку регіонів. Система планування розвитку територій. Регіональна публічна влада і місцеве самоврядування. Основні моделі організації публічної влади на місцях. Основні теорії та моделі місцевого самоврядування. Англосаксонська і континентальна системи місцевого самоврядування та їх особливості. Загальні засади організації місцевого самоврядування. Територіальні громади як первинні суб'єкти місцевого самоврядування. Органи і посадові особи місцевого самоврядування. Органи самоорганізації населення. Гарантії та захист прав місцевого самоврядування. Комунальна власність як матеріальна основа місцевого самоврядування. Фінансова основа місцевого самоврядування. Сфери управління, повноваження та компетенції місцевого самоврядування. Правові засади та організація муніципального урядування в країнах ЄС. Місцеве самоврядування в контексті децентралізації влади та управління. Проблема співвідношення унітарності державного устрою та розвитку самоврядування. Адміністративно-територіальна реформа. Об'єднання громад.

### **Тема 10. Правові засади публічного управління та адміністрування**

Конституційна і політична реформи; їх правове забезпечення. Правове регулювання публічно-управлінських явищ. Предмет правового регулювання публічного управління та адміністрування. Правовий статус органу публічної посади. Метод, суб'єкти і способи правового регулювання. Форми правового регулювання і вимоги до них. Структура й організація процесу правового регулювання публічного управління. Поняття правової держави та правового регулювання публічно-управлінських явищ. Предмет правового регулювання публічного управління. Метод правового регулювання. Суб'єкт і способи правового регулювання. Форми правового регулювання і вимоги до них. Законність як метод, режим і принцип публічного управління. Функції Верховної Ради України, Президента України і Кабінету Міністрів України у формуванні та здійсненні публічного управління. Обласні та районні державні адміністрації, їх статус та повноваження. Структура місцевих державних адміністрацій (МДА) та порядок їх формування. Апарат МДА. Внутрішньоорганізаційна діяльність МДА. Акти МДА (види, процедури прийняття). Відповідальність МДА. Глава держави у системі публічного управління: поняття, місце, роль і повноваження в управлінні суспільством і державою. Моделі влади глави держави та особливості статусу глави держави від форми правління. Інститут глави держави. Конституційний статус, порядок виборів та вступу у посаду. Компетенції та акти глави держави. Повноваження та функції глави держави в парламентських і парламентсько-президентських республіках країн ЄС. Повноваження та діяльність Президента України.

Відповідальність Президента України. Сутність “етичного фільтру” у взаємодії Президента України з громадянами держави. “Етичний фільтр” взаємодії Президента України із суб’єктами публічного управління, інститутами громадянського суспільства, громадянами.

### **Тема 11. Закономірності та принципи публічного управління**

Поняття “закономірність” і “закон”. Залежність управління конкретним суспільством від закономірностей розвитку світу та світової цивілізації. Обумовленість системних та інституціональних засад публічного управління базовими цінностями суспільства. Системність публічного управління. Ціннісно-ситуативне спрямування публічного управління. Необхідність посилення регулювання та управління суспільними процесами. “Необхідне багатоманіття” управляючих впливів. Участь населення, груп інтересів і громадян у публічному управлінні, підвищенні його результативності, ефективності й відповідальності. Соціально-професійна стратифікація та функціонування механізмів соціальної мобільності, формування й функціонування еліт. Застосування закономірностей та законів публічного управління. Загальносистемні методологічні принципи публічного управління. Загальнометодичні принципи публічного управління. Принципи, що регулюють управління як соціально-політичний процес. Принципи, що регулюють управління як соціально-економічний процес. Принципи, що регулюють управління як соціально-культурний процес. Застосування принципів публічного управління. Компаративний аналіз принципів публічного та державного управління.

### **Тема 12. Публічне управління як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень**

Управлінське рішення як наукова категорія. Технологія та організація процесу розробки і прийняття управлінських рішень. Поняття процесу розробки і прийняття управлінських рішень. Етапи процесу розробки і прийняття управлінських рішень. Фактори, обмеження і критерії, що визначають технологію розробки та прийняття управлінських рішень. Рівні і принципи прийняття управлінських рішень. Розробка алгоритму процесу прийняття рішення. Організація процесу розробки та прийняття рішення.

Реалізація та контроль виконання управлінських рішень. Організаційні методи і процедури виконання прийнятих рішень. Умови ефективного функціонування організаційних структур при реалізації рішень. Організація процесів виконання рішень: ресурсне забезпечення на стратегічному та тактичному рівнях. Функції та види контролю. Зміст контролю. Процес здійснення контролю. Інструменти і характеристики ефективного контролю реалізації управлінських рішень. Сутність і види відповідальності керівників за прийняті рішення.

Розробка управлінських рішень в умовах невизначеності і ризику. Сутність ризику і невизначеності. Сутність прийняття рішень в умовах ризику і

невизначеності. Класифікація ризиків. Методи оцінки ступеня ризику. Етапи дослідження ризику. Способи управління ризиком. Методи і прийоми розробки та прийняття управлінських рішень в умовах ризику і невизначеності. Методи оптимізації управлінських рішень. Поняття оптимального і раціонального управлінських рішень. Типи завдань прийняття рішень відповідно до типу ситуації: в умовах визначеності, невизначеності, ризику, конфлікту. Поняття методу розробки та прийняття рішення. Класифікація методів розробки та прийняття рішень за типом умов, етапом процесом розробки і прийняття, сферою діяльності особи, що приймає рішення, тощо. Методи, які застосовуються на етапі діагностики проблеми і формулювання критеріїв та обмежень. Методи, які застосовуються на етапі визначення альтернатив. Методи, які застосовуються на етапі оцінки альтернатив. Методи, які застосовуються на етапі вибору, реалізації рішення та оцінки результату. Соціально-психологічні аспекти прийняття управлінських рішень. Роль людського фактора в процесі розробки управлінського рішення. Використання влади та впливу при прийнятті управлінських рішень. Індивідуальні якості менеджера і стиль керівництва в процесі прийняття рішення. Управління змінами і конфліктами в процесі розробки та реалізації управлінських рішень. Особливості прийняття управлінських рішень у різних сферах діяльності підприємств. Вплив сфери діяльності підприємства на процес розробки і прийняття управлінських рішень. Особливості і методи прийняття рішень в сфері стратегічного управління. Особливості і методи прийняття рішень у сфері управління персоналом. Особливості і методи прийняття рішень у сфері фінансового менеджменту. Особливості і методи прийняття рішень в маркетингу. Особливості і методи прийняття рішень в управлінні виробництвом. Автоматизація процесу розробки і прийняття управлінських рішень: передумови та інструменти.

### **Тема 13. Функції, організаційна структура, механізми та органи публічного управління**

Поняття і види функцій публічного управління. Детермінованість функцій публічного управління. Особливості функцій публічного управління в умовах демократичної, правової, соціальної держави. Функціональна структура публічного управління: визначення, оформлення, розвиток. Сутність організаційної структури публічного управління і фактори, що її обумовлюють. Види організаційних структур. Ієрархічні і горизонтальні структури публічного управління. Види і властивості ієрархічних структур. Механізм публічного управління: сутність, складові та їх характеристики. Структура механізму та органів публічного управління. Типологізація органів публічного управління. Територіально-адміністративний аспект публічного управління. Методи і стилі публічного управління. Суперечності та конфлікти в системі публічного управління. Результативні методи та ефективні стилі управління в Європейському Союзі. Механізми державного управління: сутність, поняття, категорії, принципи, методи, система. Теоретико-методологічні засади

механізмів державного управління. Політичний, економічний, організаційний, правовий, мотиваційний та інші види механізмів державного управління.

Механізми взаємодії держави та громадянського суспільства. Суб'єкти взаємодії органів публічної влади з громадою. Правові і функціональні аспекти. Моделі взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Напрями і методи вдосконалення взаємовідносин органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Регулювання та вирішення конфліктів у взаємовідносинах органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Технології взаємодії влади і громади. Методи співпраці органів публічної влади і громади. Поняття громадянського суспільства і його витоки. Теорії громадянського суспільства. Моделі громадянського суспільства. Суб'єкти та умови функціонування громадянського суспільства.

Особливості організації взаємодії органу публічного управління і політичних партій. Політичні партії як суб'єкти здобуття і здійснення влади, формування публічної політики. Зв'язки з громадськістю в публічному управлінні. Сутність та основні процеси зв'язків з громадськістю. Урядові зв'язки з громадськістю. Імідж публічної влади. Взаємовідносини та взаємодія громадянського суспільства і влади. Активізація участі громадян в управлінні справами суспільства.

#### **Тема 14. Публічне управління та економіка**

Основні напрями формування та розвитку сучасної економічної системи. Основні ознаки ринкової соціально орієнтованої економіки. Визначальні характеристики економічної системи України. Можливості використання механізмів нового публічного менеджменту для розвитку економічних систем. Глобалізаційний та інтеграційний вектори перетворень в економіці України.

Загальна характеристика взаємовідносин публічної влади, держави і економіки. Інститути публічної влади та ринкова координація господарського життя суспільства. Держава як гарант забезпечення умов для підприємницької діяльності. Сучасні тенденції у взаємовідносинах держави і бізнесу. Антимонопольне законодавство. Механізми взаємодії держави і економіки. Управління політичними ризиками та забезпечення сприятливого інвестиційного клімату. Оцінювання ефективності й результативності державно-управлінської діяльності. Стратегічні пріоритети публічного управління розвитком національної економіки в контексті європейського вибору. Конкуренція як фактор ринкового прогресу (основні тенденції та проблеми формування конкурентного середовища). Конкурентна політика: цілі, проблеми, можливості, механізми. Конкурентна політика та формування економіки інноваційного типу. Конкуренція як рушійна сила інноваційно-інвестиційного розвитку економіки країни. Конкурентна політика: цілі та інструменти. Законодавче та нормативно-правове забезпечення конкурентного середовища.

Ринок та його структура. Механізм функціонування ринку. Ринкова рівновага. Досконала і недосконала ринкові структури. Антимонопольне

законодавство. Дисфункції ринку як підґрунтя необхідності державного інтервенціонізму та регулювання господарських процесів. Основні ситуації неспроможності ринку. Суспільні блага. Прийняття державно-управлінських рішень на ринку суспільних благ. Виробництво суспільних благ. Проблема справедливого розподілу в ринковій економіці. Рівень життя і бідність. Державна політика перерозподілу доходів: цілі, механізми, інструменти. Концепції справедливості у розподілі благ і доходів. Дилема ефективності і справедливості. Теорія суспільного вибору як методологія аналізу вироблення колективних рішень. Ситуації неспроможності влади як обмеження для державного втручання. Проблеми, пов'язані з прийняттям ефективних рішень.

### **Тема 15. Державне регулювання економічних процесів та аналіз державної політики**

Концептуальні засади державного регулювання економічних процесів. Організаційно-правові й інституціональні аспекти функціонального, територіального та галузевого управління економічним розвитком. Загальні принципи та особливості функціонування публічного сектора економіки як об'єкта управління і регулювання. Структура публічного сектора економіки. Форми і типи державних підприємств. Державні корпоративні права. Ринкові інститути. Трансакційні (операційні) витрати. Форми власності. Форми організації економічної діяльності. Форми в інституційній теорії. Інтеграційні форми корпоративних структур. Сутність, механізми та моделі корпоративного управління. Держава як учасник і регулятор корпоративних відносин. Інституціональна теорія економічного розвитку. Поглиблення інституціональних перетворень в Україні: дебіюрократизація економіки, інституціоналізація ринкових механізмів, формування ефективного конкурентного середовища, вдосконалення відносин власності, координуючі механізми. Інституціональні механізми приватизаційного процесу. Регуляторна політика держави та підтримка малого і середнього підприємництва. Державні механізми структурних зрушень і контроль за їх реалізацією. Управління інвестиційним процесом на макро- та мікрорівнях. Соціально-економічна й екологічна ефективність інвестиційної політики. Пріоритетні напрями науково-технічної політики та проблеми утвердження інноваційної моделі економічного розвитку.

Механізми державного регулювання ринку цінних паперів. Управління грошово-кредитною політикою та інструменти регулювання фінансових ринків. Дворівнева банківська система. Роль і функції центрального банку країни. Державне регулювання макроекономічних процесів. Пріоритетні цілі макроекономічної політики. Інструментарій державного регулювання макроекономічних процесів. Основні теорії макроекономічного регулювання. Роль держави у забезпеченні сталого економічного розвитку. Механізм антикризового розвитку. Передумови і моделі нециклічного економічного розвитку. Поняття та вимірювання інфляції. Антиінфляційна політика держави. Кейнсіанський та неокласичний підходи до аналізу ролі й функцій держави в



регулюванні макроекономічних процесів та забезпеченні сталого економічного зростання. Економічні аспекти аналізу державної політики. Оцінювання державної політики. Ефективність і результативність державної політики. Державна політика й економіка. Державна влада і ринок. Принципи аналізу рішень у публічному управлінні. Методи аналізу рішень щодо державної політики. Аналіз проектів у державному секторі. Методологія аналізу вигід і витрат. Загальна характеристика інших методів аналізу.

### **Тема 16. Державні фінанси і бюджетно-податкова політика**

Державні фінанси як сфера управлінської діяльності. Організація та управління фінансовою системою. Інституційні засади управління фінансовою системою України. Розмежування повноважень між центральними органами влади в системі державних фінансів. Бюджетна система України: структура та принципи її побудови. Бюджетний процес в Україні. Цілі та інструменти бюджетної політики.

Функції і роль державного бюджету в забезпеченні потреб економічного і соціального розвитку суспільства. Бюджет як інструмент державного регулювання економіки. Дискреційна і недискреційна бюджетно-податкова політика. Державні надходження і система оподаткування. Податки як економічна база та інструмент державного регулювання економічних процесів. Принципи формування та основні елементи податкової системи. Класифікація податків. Податкова політика держави та механізми її реалізації. Податкове навантаження в Україні та проблема ухиляння від сплати податків. Загальна характеристика державних видатків. Методи та форми фінансування економічної діяльності. Розвиток державно-приватного партнерства. Державні інвестиції. Критерії ефективності використання бюджетних коштів. Проблеми збалансування бюджету. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування. Причини та макроекономічні наслідки державного боргу. Боргова безпека держави та її показники. Механізм управління державним боргом. Боргова політика України.

### РОЗДІЛ 3

## ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

### **Тема 17. Концептуальні засади національної безпеки та її геополітичні виміри**

Безпека як суспільне благо, поняття системи національної безпеки. Об'єкти та суб'єкти національної безпеки. Характеристика національних інтересів. Загрози національним інтересам (політична, економічна, військова та інформаційна сфери). Принципи забезпечення національної безпеки. Проблеми глобальної безпеки і національна безпека. Безпека людини в умовах формування громадянського суспільства. Тероризм як глобальна загроза міжнародній та національній безпеці. Принципи забезпечення національної безпеки. Основні напрями державної політики національної безпеки. Концепція та Стратегія національної безпеки. Воєнна доктрина держави. Стратегічний оборонний бюлетень. Повноваження Президента України, Верховної Ради України та центральних органів виконавчої влади України у сфері забезпечення національної безпеки. Повноваження та функції Ради національної безпеки і оборони України. Воєнна організація держави. Обороздатність держави. Сутність демократичного цивільного контролю над Воєнною організацією держави та правоохоронними органами.

Основні поняття геополітики. Конфлікти та війни в житті світового співтовариства. Розвиток концептуальних підходів щодо забезпечення міжнародної та національної безпеки. Україна як суб'єкт і об'єкт геополітики. Геополітична модель України. Місце та роль України в міжнародних та європейських структурах безпеки.

### **Тема 18. Публічне управління в умовах європейської інтеграції. Міжнародне публічне управління.**

Євроінтеграційна політика України: зміст, функціональні особливості, якісні ознаки. Розвиток системи управління виборчим процесом в Україні на засадах позитивного досвіду держав-учасниць ЄС. Право ЄС і національне право. Розподіл повноважень між ЄС та державами-членами. Принципи права ЄС стосовно національного права. Верховенство права ЄС. Субсидіарність та пропорційність. Обґрунтованість повноважень ЄС договірними положеннями. Пряма дія права ЄС. Пряме застосування права ЄС. Загальна характеристика інституцій ЄС. Суміщення функцій. Поліцентричність структури. Поділ влад. Економічна інтеграція. Правова основа внутрішнього ринку ЄС.

Договори заснування та інші правові акти про внутрішній ринок. Чотири види свободи в межах внутрішнього ринку: вільний рух товарів; свобода платежів та переміщення капіталів; вільне пересування осіб; вільне надання послуг. Розширення ЄС. Мадридські і Копенгагенські критерії. Досвід країн Європейського Союзу. Національна складова в організації суспільства та державотворенні. Основні напрями модернізації публічного управління в

країнах ЄС. Міжнародне публічне управління. Теоретичні засади міжнародного публічного управління. Міжнародне співтовариство як об'єкт управління. Політичні системи і стратегії багаторівневого управління міжнародним співтовариством. Соціально-гуманітарний та економічний прогрес як об'єкт управління. Забезпечення національної безпеки. Міжнародні організації як суб'єкти управління. Європейський проектний менеджмент та його принципи сприяння розвитку ОЕСР. Україна в глобальному управлінському просторі: модель та чинники її сучасної трансформації. Мережеве глобальне управління: технології публічної мобілізації та електоральний менеджмент. Україна в системі інтеграційно-дезінтеграційних дуалізмів сучасного світу.

### **Тема 19. Результативність, ефективність і відповідальність у публічному управлінні: світовий досвід**

Результативність і ефективність. Вимір продуктивності та ефективності. Фактори підвищення результативності та ефективності публічного управління. Результативність і ефективність системи управління та суб'єкта управління. Оцінювання результативності та ефективності управління: суб'єкти, методи. Засади протидії проявам корупції в системі публічного управління. Політична корупція: сутність, форми, механізми протидії та запобігання. Правопорушення та відповідальність. Відповідальність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ і організацій, посадових осіб за правопорушення у сфері публічного управління. Особистість як суб'єкт та об'єкт владних повноважень. Особистість та політико-владна діяльність. Відповідальність у політико-владній діяльності. Інститут відповідальності народних депутатів. Відповідальність недержавних організацій, органів і осіб, які не перебувають на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, за правопорушення у сфері публічного управління. Політична відповідальність у країнах ЄС.

Роль політичної та державно-управлінської еліти в реалізації стратегічних реформ. Сучасні практики реалізації політичного та державно-управлінського лідерства.

### **Тема 20. Публічна служба і бюрократія в публічному управлінні: світовий досвід і Україна**

Поняття бюрократії. Основні концепції бюрократії (Г.В.Ф.Гегель, К.Маркс, Л. фон Мізес, М.Вебер, В.Вільсон, Р.Мертон, М.Крозье, С.Ліпсет та ін.). "Імперська" ("азійська") модель бюрократії. Бюрократія і бюрократизм. Функціональний і дисфункціональний підходи до бюрократії. Сутність бюрократизму. Об'єктивні передумови виникнення і прояви бюрократизму. Особливості бюрократизму в сучасному публічному управлінні та адмініструванні; проблема його подолання. Публічна служба в цивілізаційному та формаційному вимірах. Загальнонаукові засади публічної служби. Етика в системі публічної служби. Управління конфліктами інтересів на публічній службі.

Інституціональна основа публічної служби. Моделі публічної служби. Публічна служба як адміністративно-процесуальна система дотримання цінностей суспільства, виконання та забезпечення виконання цілей суспільства. Формування та реалізація службових відносин. Модель державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні. Посади і посадові особи в системі публічної служби. Статус публічного службовця. Проходження публічної служби. Кадрова політика і кадрові технології в системі публічної служби. Еліта і публічна служба в системі владних відносин. Бюрократія і публічна служба в країнах ЄС. Системи публічної служби у державах-членах ЄС, їх типологія. Перспективи розвитку публічної служби в Україні.

## ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

### **Розділ 1. Теорія, філософія, історія публічного управління та адміністрування**

1. Публічне управління як системне суспільне явище.
2. Предметна область теорії публічного управління.
3. Поняття та види публічного управління.
4. Держава, її права і обов'язки щодо особи.
5. Специфіка публічного управління. Публічне управління як спеціальна наукова теорія.
6. Етапи історичного розвитку управління суспільством і державою на теренах України.
7. Формування системи публічного управління після здобуття незалежності.
8. Реформи центральних і місцевих органів влади 1992–2016 рр.
9. Об'єкт і суб'єкт управління як елементи системи. Прямі і зворотні зв'язки в системі управління.
10. Основні зарубіжні школи наукового управління і їх представники.
11. Цінності та цілі суспільства і держави.
12. Громадянське суспільство та його сутність.
13. Традиційна модель управління і модель “good governance”.
14. Модель “New Public Management” (NPM): сутність та ефективність застосування в країнах ЄС.
15. Інструментальні концепції публічного адміністрування.
16. Організаційна культура публічного управління.
17. Сутність та характеристики інформаційного суспільства.
18. Інформаційне суспільство і відкритість влади.
19. Інформаційна політика України. Сучасні інформаційні війни.
20. Публічна сфера: поняття, складові, їх сутність і взаємообумовленість.
21. Економічна і культурна сфери – базис розвитку суспільства.
22. Публічне управління: публічна сфера, публічне право і публічна політика – співвідношення феноменів.
23. Партії та вибори у формуванні публічної політики та прийнятті політичних рішень.
24. Сутність демократії та демократичних засад публічного управління.
25. Основні моделі демократії на прикладах країн ЄС.
26. Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні.
27. Органи самоорганізації населення.
28. Основні етапи формування і еволюції громадянського суспільства.
29. Громадські організації в системі публічного управління.
30. Засоби масової інформації в системі публічного управління.
31. Співвідношення принципів плюралізму і єдності в громадянському суспільстві.

32. Соціальна і духовна сфера як об'єкт соціальної та гуманітарної політики.
33. Сутність соціальної та гуманітарної політики.
34. Сутність, зміст та особливості управління соціальною і духовною сферами українського суспільства.
35. Суб'єкти публічного управління у сфері соціального і духовного розвитку.
36. Механізми державного управління щодо розвитку соціально-класових відносин, процесів соціальної мобільності.
37. Соціальна політика як чинник формування соціальної безпеки суспільства.
38. Механізми державного управління щодо розвитку етнонаціональних відносин.
39. Проблеми формування національної самосвідомості українського народу.
40. Національна ідея; її зміст та націотворчий потенціал.
41. Гуманітарна політика як чинник розвитку духовного життя.
42. Організаційно-функціональна структура державного регулювання розвитку гуманітарної сфери в Україні.
43. Законодавча та законотворча діяльність: спільне та відмінне.
44. Функції Верховної Ради України як вищого представницького органу влади .
45. Повноваження, права та обов'язки народних депутатів України.
46. Історичні передумови становлення парламентаризму в Україні.
47. Парламентаризм як державно-правове явище.
48. Сутнісні ознаки кризи сучасного парламентаризму. Лобізм у публічному управлінні.
49. Освітній потенціал нації як основа конкурентоспроможності держави.
50. Публічна політика забезпечення якості освіти в контексті розвитку суспільства.

## **Розділ 2. Інститути, функції, методи і механізми публічного управління та адміністрування**

51. Характеристика публічної політики: її сутність і завдання.
52. Громадська думка і публічна політика.
53. Держава як суб'єкт політичної влади.
54. Співвідношення публічної і державної влади.
55. Законодавча влада в управлінні справами суспільства і держави.
56. Виконавча влада в управлінні справами суспільства і держави.
57. Взаємовідносини Кабінету Міністрів України з центральними і місцевими органами виконавчої влади.
58. Концепції децентралізації та деконцентрації влади.
59. Ієрархія інституцій влади і управління.
60. Делегування повноважень у системі публічного управління.

61. Зміст та функціональні особливості державної політики.
62. Взаємодія та взаємовплив державної політики і державного управління.
63. Цільова, функціональна та організаційна структури публічного управління.
64. Сталий розвиток у контексті суспільно-економічних проблем ХХІ століття.
65. Стратегічні орієнтири соціальної складової сталого розвитку.
66. Перспективи концепту стратегії сталого розвитку. Модель розроблення стратегії сталого розвитку України.
67. Регіональні системи та стратегії регіонального розвитку.
68. Регіональна політика: сутність, цілі, структура, принципи.
69. Регіональне публічне управління.
70. Регіональна публічна влада і місцеве самоврядування. Основні моделі організації публічної влади на місцях. Основні теорії місцевого самоврядування.
71. Територіальні громади як первинні суб'єкти місцевого самоврядування.
72. Основні моделі місцевого самоврядування.
73. Місцеве самоврядування в контексті децентралізації влади та управління.
74. Органи самоорганізації населення.
75. Правове регулювання публічно-управлінських явищ.
76. Поняття правової держави та правового регулювання публічно-управлінських явищ.
77. Глава держави у системі публічного управління.
78. Закономірності та принципи публічного управління.
79. Компаративний аналіз принципів публічного та державного управління.
80. Публічне управління як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.
81. Функції, організаційна структура і механізми публічного управління.
82. Особливості функцій публічного управління в умовах демократичної, правової, соціальної держави. Функціональна структура публічного управління: визначення, оформлення, розвиток.
83. Механізм публічного управління: сутність, складові та їх характеристики.
84. Механізми взаємодії держави та громадянського суспільства.
85. Завдання, функції та складові адміністративної реформи.
86. Сучасні тенденції у взаємовідносинах держави і бізнесу.
87. Конкуренція як фактор ринкового прогресу (основні тенденції та проблеми формування конкурентного середовища).
88. Теорія суспільного вибору як методологія аналізу вироблення колективних рішень.

89. Механізми державного регулювання макроекономічних та мікроекономічних процесів.
90. Державні фінанси і бюджетно-податкова політика.
91. Інститути представницької влади в Україні.
92. Роль політичного лідерства у парламентсько-президентській республіці Україна.
93. Механізми формування позитивного іміджу Української держави.
94. Лідерство в системі публічного управління.
95. Роль політичної та державно-управлінської еліти в реалізації стратегічних реформ.
96. Стратегічні пріоритети публічного управління розвитком національної економіки в контексті європейського вибору.
97. Інституціональна теорія економічного розвитку. Поглиблення інституціональних перетворень в Україні.
98. Механізми забезпечення конкурентоспроможності національної економіки в умовах глобальних структурних зрушень.
99. Основні теорії макроекономічного регулювання. Роль держави у забезпеченні сталого економічного розвитку.
100. Організація та управління фінансовою системою. Інституційні засади управління фінансовою системою України.

### **Розділ 3. Публічне управління в умовах глобалізаційних та євроінтеграційних процесів**

101. Концептуальні засади національної безпеки та її геополітичні виміри.
102. Характеристика національних інтересів. Загрози національним інтересам (політична, економічна, військова та інформаційна сфери).
103. Проблеми глобальної безпеки і національна безпека.
104. Безпека людини в умовах формування громадянського суспільства.
105. Тероризм як глобальна загроза міжнародній та національній безпеці.
106. Сутність демократичного цивільного контролю над Воєнною організацією держави та правоохоронними органами.
107. Основні поняття геополітики. Конфлікти та війни в житті світового співтовариства.
108. Місце та роль України в міжнародних структурах безпеки.
109. Публічне управління в умовах європейської інтеграції.
110. Євроінтеграційна політика України: зміст, функціональні особливості, якісні ознаки.
111. Право ЄС і національне право.
112. Розподіл повноважень між ЄС та державами-членами.
113. Загальна характеристика інституцій ЄС. Суміщення функцій. Поліцентричність структури. Поділ влад.
114. Розширення ЄС. Мадридські і Копенгагенські критерії.
115. Економічна інтеграція. Правова основа внутрішнього ринку ЄС.
116. Національна складова в організації суспільства та державотворенні.



117. Основні напрями модернізації публічного управління в країнах ЄС.
118. Теоретичні засади міжнародного публічного управління.
119. Міжнародні організації як суб'єкти управління.
120. Європейський проектний менеджмент та його принципи сприяння розвитку ОЕСР.
121. Відповідальність у публічному управлінні: світовий досвід.
122. Результативність та ефективність системи управління і суб'єкта управління: світовий досвід.
123. Оцінювання результативності та ефективності публічного управління: світовий досвід.
124. Засади протидії проявам корупції в системі публічного управління: світовий досвід.
125. Політична корупція: сутність, форми, механізми протидії та запобігання.
126. Політична та адміністративно-управлінська відповідальність у країнах ЄС.
127. Публічна служба в цивілізаційному та формаційному вимірах.
128. Моделі публічної служби: світовий досвід і Україна.
129. Кадрова політика і кадрові технології в системі публічної служби: світовий досвід і Україна.
130. Еліта і публічна служба в системі владних відносин: світовий досвід і Україна.
131. Бюрократія і публічна служба в країнах ЄС. Системи публічної служби у державах-членах ЄС, їх типологія.
132. Системи публічної служби у державах-членах ЄС, їх типологія.
133. Інноваційний розвиток представницьких органів влади в державах-членах ЄС.
134. Парламентська діяльність у державах-членах ЄС та в Україні: порівняльний аспект.
135. Політичний менеджмент та політичний маркетинг у парламентській діяльності: зарубіжний та вітчизняний досвід.
136. Зарубіжні практики реалізації політико-управлінського лідерства.
137. Участь України в міжнародних об'єднаннях глобального та регіонального рівня.
138. Європейська та євроатлантична інтеграція.
139. Політика європейської інтеграції України.
140. Мережева архітектура глобального управління: проблеми концептуалізації і практики.
141. Державна політика та міжнародне співробітництво у сфері забезпечення енергетичної безпеки.
142. Миротворчість як механізм з підтримки міжнародного миру та безпеки.
143. Проблема забезпечення міжнародної та національної безпеки на сучасному етапі.

144. Основні проблеми державного управління у сфері національної безпеки України та шляхи їх вирішення.
145. Україна в глобальних міжнародних об'єднаннях.
146. Україна в європейських наддержавних структурах.
147. Інтеграційні та дезінтеграційні процеси сучасного світу.
148. Основні концепції бюрократії .
149. Етика в системі публічної служби.
150. Управління конфліктами інтересів на публічній службі.

## РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Адміністративно-територіальний устрій України. Історія. Сучасність. Перспективи : монографія / В. С. Куйбіда, В. П. Павленко, В. А. Яцюк [та ін.] ; за заг. ред. О. В. Турчинова ; Секретаріат Каб. Міністрів України. К. : Геопринт, 2009. 615 с.
2. Борденюк В.І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії : монографія. К. : Парламент. вид-во, 2007. 576 с.
3. Ганущак Ю. І. Територіальна організація влади. Стан та напрямки змін. К. : Легальн. статус, 2012. 348 с.
4. Геоекономічна політика України : наук. розробка / І. В. Розпутенко, Л. В. Ільченко-Сюйва, О. І. Кілієвич [та ін.] ; за заг. ред. І. В. Розпутенка ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. орг. фундам. та приклад. дослідж., каф. екон. політики. К. : НАДУ, 2012. 64 с.
5. Глобальна та національна безпека : підручник / за заг. ред. Г. П. Ситника. К. : НАДУ, 2016. 764 с.
6. Глобальна та національна безпека : словник-довідник / Г.П. Ситник, М.М. Шевченко, О.І. Пошедін та ін.; за заг. ред. Г.П. Ситника. К.: НАДУ, 2016. 142 с.
7. Горбулін В.П. Стратегічне планування: вирішення проблем національної безпеки : монографія / В.П. Горбулін, А.Б. Качинський; Нац. ін-т стратег. дослідж. К. : НІСД, 2011. 286 с.
8. Гошовська В. А. Етичні засади взаємодії органів державної влади з інститутами громадського суспільства: навч.-метод. матеріали / В.А. Гошовська, А.П. Рачинський, О.Р. Антонова; НАДУ при Президентові України, Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. К. : НАДУ, 2015. 79 с.
9. Гошовська В. А. Парламентаризм : підручник / за ред. В.А. Гошовської; кол. авт. К. : НАДУ, 2016. 600 с.
10. Демократичне урядування і публічне адміністрування: проблеми вимірювання й аудиту : наук.-метод. посіб. / О.Ф. Колодій, М.З. Бунік, П.М. Петровський [та ін.] ; НАДУ при Президентові України; Упр. орг. фундамент. та приклад. дослідж., ЛРІДУ. К. : НАДУ, 2011. 56 с.
11. Державна політика: підручник / НАДУ при Президентові України; ред. кол. : Ю.В. Ковбасюк (голова), К.О. Ващенко (заст. голови), Ю.П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К. : НАДУ, 2014. 652 с.
12. Державна служба: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; редкол. : Ю.В. Ковбасюк (голова), О.Ю. Оболенський (заст. голови), С.М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. К.; Одеса: НАДУ, 2012. 348 с.
13. Бодров В.Г., Сафронова О.М., Балдич Н.І. Державне регулювання економіки та економічна політика: навч. посіб. К. : Академія, 2010. 520 с.
14. Державне управління: підручник : у 2 т. / НАДУ при Президентові України; редкол. : Ю.В. Ковбасюк (голова), К.О. Ващенко (заст. голови), Ю.П.

Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 564 с.

15. Розпутенко І.В., Ільченко-Сюйва Л.В. Державне управління в економічній сфері: бюджетно-податкова політика: навч. посіб. К. : НАДУ, 2008. 99 с.

16. Елітознавство: підручник / за заг. ред. В.А. Гошовської. К. : НАДУ, 2013. 268 с.

17. Енциклопедія державного управління : у 8 т / НАДУ при Президентові України, наук.-редкол.: Ю.В. Ковбасюк (голова), В.П. Трощинський (заст. голови), Ю.П. Сурмін [та ін.]; – К.: НАДУ, 2011.

18. Бодров В.Г., Сафронова О.М., Балдич Н.І. Ефективність управління національною економікою: концептуальні засади та механізми забезпечення : наук. розроб. К. : НАДУ, 2014. 56 с.

19. Загальні засади місцевого самоврядування в Україні : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; авт.-упоряд. : В. М. Вакуленко [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. К. : НАДУ, 2010. 401 с.

20. Інституційне забезпечення та особливості формування публічної політики в Україні : метод. рек. / НАДУ при Президентові України, упр. орг. фундамент. та приклад. дослідж., каф. політ. аналітики та прогнозування ; уклад. : С. О. Телешун, С. В. Ситник, С. І. Вировий [та ін.]. К. : НАДУ, 2011. 44 с.

21. Інструменти регіонального розвитку в Україні = Regional Development Tools in Ukraine : навч. посіб. / О. В. Берданова, Г. А. Борщ, В. М. Вакуленко [та ін.] ; за ред. В. М. Вакуленка, О. В. Берданової ; НАДУ при Президентові України, Проект партнерства Канада-Україна “Регіон. врядування та розвиток”. К. : НАДУ, 2013. 286 с.

22. Карпенко О. В. Управлінські послуги в Україні: механізми надання органами влади: монографія. К. : АМУ, 2014. 408 с.

23. Телешун С.О., Ситник С.В. Конфлікти в публічній політиці та управлінні : навч. посіб. К. : НАДУ, 2012. 112 с.

24. Концептуальні засади взаємодії політики й управління : навч. посіб. / Е. А. Афонін, Я. В. Бережний, О. Л. Валевський [та ін.] ; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. А. Шахова, В. В. Голубь, В. М. Козакова ; НАДУ при Президентові України. К. : НАДУ, 2010. 299 с.

25. Куйбіда В.С., Куйбіда М.С., Бабінова О.О. Місцеве самоврядування України в контексті розвитку місцевої демократії : монографія. Хмельницький : ХУУП, 2008. 468 с.

26. Куйбіда В.С., Хорошенко О.В. Організація публічної служби в Україні : монографія. Кам'янець-Подільський : Зволейко Д.Г., 2016. 272 с.

27. Куйбіда В.С. Формування дієздатних територіальних громад: монографія. К.: Легал. статус, 2010. 139с.

28. Лідерство в місцевому самоврядуванні : слов. термінів / НАДУ при Президентові України, Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів, каф. парламентаризму та політ. менеджменту ; уклад.: В. А. Гошовська, Л. А.

Пашко, А. К. Гук [та ін.] ; за заг. ред. В. А. Гошовської, Л. А. Пашко, А. К. Гука [та ін.]. Х. : Фактор, 2015. 156 с. (Серія “Б-чка лідера місцев. самоврядування”).

29. Менеджмент для публічної влади : навч. посіб. / М. П. Бутко, І. М. Бутко, І. М. Бушай [та ін.] ; за ред. М. П. Бутка ; Нац. агентство України з питань держ. служби, М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Чернігів. держ. технол. ун-т. Ніжин : Аспект-Поліграф, 2011. 360 с.

30. Механізми взаємодії суспільства та влади : підручник / А. М. Михненко (кер. авт. кол.), С. О. Кравченко, В. Ф. Мартиненко [та ін.] ; НАДУ при Президентіві України. К. : НАДУ, 2013. 210 с.

31. Науково-методичне забезпечення реалізації концепції New Public Management : наук. розроб. / Ю. П. Шаров, І. А. Чикаренко, Т. В. Маматова, Е. О. Сергієнко ; НАДУ при Президентіві України, упр. орг. фундамент. та приклад. дослідж., ДРІДУ. К. : НАДУ, 2013. – 92 с.

32. Нова державна регіональна політика в Україні : зб. наук.-аналіт. матеріалів, нормат.-правових актів навч.-метод. док. у галузі регіон. розв. / В. С. Куйбіда, О. М. Іщенко, А. Ф. Ткачук [та ін.]. К. : Крамар, 2009. 232 с.

33. Основи вітчизняного парламентаризму: підручник для студентів вищ. навч. закл.: у 2 т. / за заг ред. В. А. Гошовської. К. : НАДУ, 2012. Т.2. 408 с.

34. Основи публічної політики та управління : навч. посіб. / С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович [та ін.] ; за заг. ред. С. О. Телешуна ; НАДУ при Президентіві України, каф. політ. аналітики і прогнозування. К. : НАДУ, 2011. 312 с.

35. Основи регіонального управління в Україні : підручник / НАДУ при Президентіві України; каф. регіон. упр., місцев. самоврядування та упр. містом ; авт.-упоряд. : В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий, В. С. Куйбіда [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. К. : НАДУ, 2012. 576 с.

36. Парламентаризм та парламентська діяльність : словник-довідник / за заг. ред. д-ра політ. наук, проф. В. А. Гошовської. К. : НАДУ, 2010. 352 с.

37. Пашко Л. А. Діалог влади та громадськості. Демократичні стандарти побудови громадянського суспільства : навч.-метод. посіб. / авт.-уклад. : Л. А. Пашко. К. : НДЕІ М-ва економіки України, 2010. 48 с.

38. Пашко Л. А. Професіоналізація людських ресурсів на державній службі як процес протидії корупції в органах державної влади та місцевого самоврядування : навч.-метод. матеріали / [Л. А. Пашко, І. Г. Сурай, І. Л. Савчук, Л. О. Воронько] ; за заг. ред. Л. А. Пашко ; НАДУ при Президентіві України, Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. – К. : НАДУ, 2011. – 120 с.

39. Політичне лідерство : навч. посіб. / В. А. Гошовська, Л. А. Пашко, Ю. В. Баскакова [та ін.] ; за заг. ред. В. А. Гошовської, Л. А. Пашко ; уклад. К. Ф. Крутий ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. К. : НАДУ, 2013. 300 с.

40. Політологічні аспекти державного управління : навч. посіб. / авт. кол. : К. О. Вашенко, Ю. Г. Кальниш, О. М. Новакова та ін. ; за заг. ред. О. М. Сича. Івано-Франківськ : Місто НВ. 2013. 352 с.

41. Порівняльна політика. Основні політичні системи сучасного світу / за заг. ред. В. Бакірова, М. Сазонова. Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. 576 с.
42. Публічне адміністрування в Україні : навч. посіб. / за заг. ред. В.В. Корженка, Н.М. Мельтюхової ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. Х.: ХарPI НАДУ “Магістр”, 2012. 255 с.
43. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / Ю.Г. Кальниш, Т. М. Лозинська, В.І. Тимцуник. Полтава : РВВВ ПДАА, 2015. 280 с.
44. Публічне управління: теорія і практика : монографія / Ю.В. Ковбасюк, В.П. Трощинський, М.М. Білинська [та ін.] ; за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. К. : НАДУ, 2011. 212 с.
45. Регіональне управління : підручник / за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка, В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. К. : НАДУ, 2014. 516 с.
46. Регіональний вимір соціально-економічного розвитку і засади нової регіональної політики. К. : НІСД, 2013. 82 с.
47. Результативність та ефективність державного управління і місцевого самоврядування : навч. посіб. / В.М. Сороко ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. К. : НАДУ, 2012. 260 с.
48. Розвиток політичної та адміністративно-управлінської еліти в Україні : теоретико-методологічні засади: наук. розроб. : / за заг. ред. В.А. Гошовської ; В.А. Гошовська, І.Г. Сурай, Л.А. Пашко [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, упр. орг. фундамент. та приклад. дослідж., Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. К. : НАДУ, 2014. 52 с.
49. Розпутенко І. В. Державні фінанси : навч.-метод. посіб. (для самоств. вивч. слухачами дисципліни "Держ. упр. в екон. сфері") / І. В. Розпутенко ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. К. : НАДУ, 2008. 63 с.
50. Розроблення публічної політики : практ. посіб. / Швейцар.-укр. проект “Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO” ; уклад. А. Чемерис. К. : Софія, 2011. 125 с.
51. Ситник Г. П. Державне управління у сфері національної безпеки: концептуальні та організаційно-правові засади : підручник / Г.П. Ситник ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : НАДУ, 2012. – 544 с.
52. Соціальна і гуманітарна політика : підручник / [авт. кол. В.П. Трощинський, В. А. Скуратівський, М. В. Кравченко та ін.] ; за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка, В. П. Трощинського. К. : НАДУ, 2016. 792 с.
53. Стандарти європейського врядування : навч. посіб. / І.А. Грицяк, О.Ю. Оржель, С.М. Гладкова [та ін.] ; за заг. ред. І.А. Грицяка ; НАДУ при Президентові України, каф. європ. інтеграції. К.: НАДУ, 2011. 184 с.
54. Технології та інноваційні механізми управління програмами розвитку регіонів та міст : навч.-метод. посіб. / Т.М. Безверхнюк, Н.О. Котова, О.М. Ракоцило [та ін.]; за заг. ред. Т.М. Безверхнюк; НАДУ при Президентові України ОРИДУ. Одеса : ОРИДУ НАДУ, 2013. 252 с.
55. Фінансово-економічні механізми державного управління формуванням та розвитком внутрішнього ринку України : навч. посіб. / І. В.

Розпутенко, Л. В. Ільченко-Сюйва, О. І. Кілієвич [та ін.] ; за заг. ред. І. В. Розпутенка ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. орг. фундам. та приклад. дослідж., Каф. екон. політики. Київ : НАДУ, 2014. 60 с.

56. Шпиґа П. С. Міжнародні комунікації. Конспект лекцій. К. : КиМУ, 2004. 94 с.

57. Публічна політика : навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. Київ : НАДУ, 2016. 340 с.

58. Пірен М. І. Публічна політична діяльність: навч. посіб. К. : НАДУ, 2009. 288 с.

59. Публічна політика в процесах реформування системи державного управління України / С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович, О. Г. Пухкал. К. : НАДУ, 2016. 192 с.

60. Пухкал О. Г. Модернізація державного управління в контексті розвитку громадянського суспільства в Україні. Монографія. Київ, 2010. 287 с.

61. Тертичка В. Стратегічне управління : підручник. Київ : К.І.С., 2017. 931 с.

62. Корецький М.Х., Дацій О.І., Дегтяр А.О. Стратегічне управління навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2007. 240 с.

63. Сурмін Ю.П. Методологія аналізу ситуацій (Case study). К. : Центр інновації і розв., 1999. 53 с.

64. Сурмін Ю.П. Теорія систем і системний аналіз : навч. посібник. К. : МАУП, 2003. 243 с.

### **Нормативно-правові документи**

1. Бюджетний кодекс України: прийнятий 08.07.2010 № 2456-VI// База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

2. Господарський кодекс України : прийнятий 16.01.2003 № 436-IV// База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

3. Кодекс адміністративного судочинства України : прийнятий 06.07.2005 № 2747-IV// База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

4. Конституція України // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

5. Податковий кодекс України : прийнятий 02.12.2010 № 2755-VI // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

6. Про вибори народних депутатів України : Закон України від 17.11.2011 №4061-VI // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4061-17>.

7. Про вибори Президента України: Закон України від 05.03.1999 № 474-XIV // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/474-14>.

8. Про відновлення довіри до судової влади в Україні : Закон України від 08.04.2014 №1188-VII // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1188-18>.

9. Про громадські об’єднання: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.

10. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України : Закон України від 23.03.2000 № 1602-III // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1602-14>.

11. Про добровільне об’єднання територіальних громад : Закон України від 05.02.2015 № 157-VIII // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.

12. Про запобігання корупції : Закон України від 14.11.2014 № 1700-VII // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

13. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 05.02.2015 № 156-VIII // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/156-19>.

14. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон України від 11.09.2003 № 1160-IV // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>.

15. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385 // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>.

16. Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад : Постанова Кабінету Міністрів України від 08.04.2015 № 214 // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-%D0%BF>.

17. Про затвердження Основних концептуальних підходів до підвищення ефективності управління корпоративними правами держави : Постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2004 № 155 // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/155-2004-%D0%BF>.

18. Про затвердження Типового регламенту місцевої державної адміністрації : Постанова Кабінету Міністрів України від 11.12.1999 № 2263// База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2263-99-%D0%BF>.



19. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
20. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
21. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 № 794-VII // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.
22. Про Конституційний Суд України : Закон України від 16.10.1996 № 422/96-ВР // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/422/96-%D0%B2%D1%80>.
23. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 № 333 // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text>.
24. Про культуру : Закон України від 14.12.2010 № 2778-VI // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>.
25. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
26. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.
27. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 № 442 // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF>.
28. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.
29. Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2365-III. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>
30. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
31. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10.02.2010 № 1861-VI // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>.
32. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 02.09.2015 “Про нову редакцію Воєнної доктрини України”: Указ Президента України № 555/2015 // База даних “Законодавство України” / МО України. URL

: <http://www.mil.gov.ua/diyalnist/reformi-ta-planuvannya-u-sferi-oboroni/voenna-doktrina.html>.

33. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 06.05.2015 “Про Стратегію національної безпеки України” : Указ Президента України від 26.05.2015 № 287/2015 // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>.

34. Про співробітництво територіальних громад : Закон України від 17.06.2014 № 1508-VII // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>.

35. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року: постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179 // База даних “Законодавство України” / ВР України. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179>.

36. Про схвалення Стратегії підвищення ефективності діяльності суб’єктів господарювання державного сектору економіки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.05.2015 № 662-р. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/662-2015-%D1%80>.

37. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014. URL: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984\\_011](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011).

## ВИМОГИ ДО ПРЕЗЕНТАЦІЇ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

Дослідницька пропозиція – це науковий текст обсягом 8-10 сторінок, підготовлений вступником до аспірантури, який є не рефератом, а стислим викладом науково-дослідних ідей стосовно розуміння та перспектив дослідження обраної наукової проблеми. Дослідницька пропозиція має відповідати напрямам дисертаційних досліджень з публічного управління та адміністрування (економіки, менеджменту), визначених освітньо-науковою програмою. Робота має демонструвати наукову обізнаність вступника, розуміння змісту дослідження обраної наукової проблеми, володіння методикою проведення науково-дослідницької роботи.

Дослідницька пропозиція подається вступником до аспірантури на відповідну кафедру. Крім текстового варіанту, готується її слайд-презентація. За результатами розгляду дослідницької пропозиції кафедра надає вступникові протокол співбесіди. Протокол співбесіди та дослідницька пропозиція подаються вступником до аспірантури Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту.

У разі неподання зазначених документів у встановлені терміни вступник до аспірантури не допускається до вступного випробування (представлення дослідницької пропозиції) та подальшої участі у конкурсному відборі. Дослідницька пропозиція оцінюється предметною комісією під час співбесіди щодо дослідницької пропозиції.

### Орієнтовна структура дослідницької пропозиції

У дослідницькій пропозиції, зокрема, обґрунтовуються актуальність обраної тематики, ступінь її розробленості у вітчизняній і зарубіжній науці; містяться основні завдання та можливі шляхи їх вирішення; визначаються об'єкт і предмет дослідження; пропонується передбачувана структура; наводиться інформація про наукові досягнення, опубліковані наукові праці.

*1. Інформація щодо дослідника та дослідницької команди.* У цьому розділі вказуються ПІБ особи, яка вступає до аспірантури, ПІБ, науковий ступінь та вчене звання потенційного наукового керівника, назва кафедри, на якій передбачається виконувати дисертаційне дослідження. Також тут може бути відображена інформація щодо публікацій, досвіду проведення чи участі в інших дослідженнях вступника до аспірантури, контакти (телефон, e-mail) тощо.

*2. Тема дослідження.* Тема дослідницької пропозиції обирається з урахуванням орієнтовної тематики наукових досліджень, затвердженої Вченою радою Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту. Тематика майбутніх наукових досліджень може ініціюватися вступником, подаватися на розгляд кафедри державної служби, управління та навчання за міжнародними проектами і враховуватися за умови забезпечення актуальності, відповідності спеціальності та узгодження з науково-дослідними роботами, що виконуються в Інституті державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту.

3. *Вступ.* Він має обов'язково містити формулювання наукового завдання, короткий огляд ступеня вивченості предмета дослідження, стисле обґрунтування актуальності дослідження. У вступі необхідно переконливо продемонструвати, що дослідження, дійсно, надасть необхідну стратегічну інформацію для успішної реалізації публічної політики, а його теоретичні положення будуть мати практичне застосування.

4. *Мета та завдання дослідження.* У цьому розділі чітко викладають мету та завдання пропонованого наукового дослідження. Назва, мета, об'єкт, предмет та завдання дослідження мають бути логічно пов'язаними.

5. *Методологія дослідження.* Окрім загальнонаукових та спеціальних методів, а також інструментів, які планується використати в процесі реалізації дослідження, в цьому розділі бажано обґрунтувати підходи до формування вибіркової сукупності дослідження, шляхи розв'язання поставлених завдань, етичні засади дослідження, забезпечення контролю якості проведення дослідження тощо.

6. *Можливі шляхи розв'язання поставлених завдань.* Тут варто описати очікувані наукові результати пропонованого дослідження, їх можливе практичне застосування та що необхідно зробити для того, щоб результати цього дослідження були помічені й застосовані тими управлінськими структурами, де вони можуть бути потенційно корисними.

7. *Список використаних джерел.* Тут наводиться перелік джерел інформації та даних, які використано під час підготовки цієї дослідницької пропозиції та (за можливості) перелік кластерів запланованих до використання літературних джерел за темою дослідження.

**Презентація дослідницької пропозиції** готується з використанням програмного продукту Microsoft PowerPoint і не повинна перевищувати 15 слайдів, але краще вкласти матеріал у 8-12 слайдах (максимум 2 слайди на хвилину промови). Тіло слайдів презентації бажано обрати одне для всієї презентації. Можна скористатися шаблонами. В одному слайді доцільно вміщувати не більше, ніж 10 рядків тексту.

Структура виступу:

- тема дисертаційного дослідження (1 слайд);
- актуальність обраної проблеми дослідження (1 слайд);
- стан розробки даної тематики у вітчизняній та зарубіжній науці (1-2 слайди);
- мета та завдання дослідження (1-2 слайди);
- методологія дослідження (1-2 слайди);
- можливі шляхи розв'язання поставлених завдань (1-2 слайди);
- бібліографічний список основних використаних джерел, які відповідає тематиці дослідження (1-2 слайди).

Кожен слайд має бути викладений чітко, лаконічно і не містити неоднозначних формулювань.

**Презентація дослідницької пропозиції складається з таких частин:**

- доповідь вступника до аспірантури;

– відповіді на поставлені запитання; – відповіді вступника на зауваження, що містяться у протоколі співбесіди на кафедрі.

Доповідь складається із трьох смислових частин, які відповідають за змістом вступу, основній частині та передбачуваними висновкам наукової роботи. У вступі доповіді висвітлюється актуальність досліджуваної теми, формулюють об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження. Основна частина, передусім, розкриває суть, методику й особливості організації та проведення наукового дослідження та містить аналіз отриманих результатів із демонстрацією плану-проспекту наукового дослідження. У передбачуваних висновках наводяться головні результати дослідження і визначається теоретичне і практичне значення отриманих результатів, підтвердження (спростування) гіпотези дослідження та можливі перспективи подальших досліджень.

Вступник має можливість заздалегідь ознайомитися з зауваженнями, що містяться у протоколі співбесіди на кафедрі, отже зобов'язаний підготувати відповіді на подані зауваження. Культура мовлення та дотримання регламенту є обов'язковим елементом культури й етики наукових повідомлень.

## **КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ**

1. *Дослідницька пропозиція оцінюється* від 0 до 140 балів за такими критеріями:

- володіння науковим стилем викладу матеріалу (20 балів);
- уміння науково обґрунтовувати проблему (20 балів);
- уміння довести актуальність роботи (20 балів);
- відповідність теми дисертаційного дослідження меті та завданням, коректність висновків (20 балів);
- уміння аналізувати та систематизувати наукові джерела (20 балів);
- володіння дослідницькими методами (20 балів);
- вміння коректно, стисло, точно відповідати на запитання (20 балів).

2. Відповіді на запитання членів комісії під час обговорення дослідницької пропозиції оцінюються від 0 до 60 балів.

Остаточне оцінювання здійснює комісія на основі презентації дослідницької пропозиції і відповідей на запитання за 200-бальною шкалою:

### **Критерії оцінювання:**

**150-200 балів** – Зроблена презентація забезпечує повне розкриття теми і має елементи новизни. Теоретико-методична частина містить значний і різноманітний масив опрацьованих інформаційних джерел, критичний огляд наукової літератури, узагальнення і висновки, які дозволяють чітко визначити авторську позицію. Аналітична частина характеризується глибоким і всебічним дослідженням зовнішнього і внутрішнього середовища досліджуваного об'єкта, автор використовує сучасні аналітичні і методологічні інструментарії, представлені авторські висновки базуються на якісно опрацьованій статистичній інформаційній базі. Представлені рекомендації мають практичну

цінність, адекватні виявленим проблемам. У роботі розроблені управлінські аспекти впровадження запропонованих пропозицій. Доповідь логічна, повна, стисла, проілюстрована бездоганно оформленими наочними матеріалами. Відповіді на запитання правильні, стислі, аргументовані.

**100-149 балів** – Тема розкрита, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру. У презентації трапляється порушення логіки в побудові дослідження, взаємозв'язку між підрозділами роботи. Аналіз літературних джерел зроблений поверхнево, відсутні узагальнення, наукова полеміка, авторські висновки, посилання на першоджерела. Дослідження проведені на обмеженій інформаційній базі, відсутні чітко аргументовані авторські висновки. Подані у роботі авторські пропозиції не містять аналітичного обґрунтування економічної доцільності їх реалізації. Відповіді на питання в основному правильні, вступник добре знає предмет роботи.

**50-99 балів** – Тема роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістового характеру, наявні ознаки компіляції, відсутні узагальнення, авторські висновки. Назви окремих розділів не відповідають змісту, план дослідження незбалансований. Порушена логіка представленого матеріалу, змістове наповнення окремих розділів не пов'язано між собою. Є зауваження щодо оформлення презентації. Доповідь прочитана за текстом, вступник не володіє окремими питаннями теми, не всі відповіді на запитання членів предметної комісії правильні або повні. Наочні матеріали не відображають зміст передбачуваного дослідження.

**1-49 балів** – Мета роботи сформульована не чітко, змістове наповнення не відповідає темі дослідження. Відсутня логіка у побудові дослідження, назви окремих розділів не відповідають їх змісту. Важко визначити ступінь самостійності представлених матеріалів. Обґрунтування запропонованих рекомендацій і пропозиції відсутнє. Оформлення має суттєві недоліки. Доповідь не відображає зміст роботи, більшість відповідей на запитання неточні або неправильні, вступник не володіє предметом дослідження. Наочні матеріали відсутні.

## **ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ**

1. Які чинники зумовили вибір теми Вашої дослідницької презентації? (актуальність, новизна дослідження тощо).
2. Сформулюйте, будь ласка, гіпотезу Вашого дослідження.
3. Праці яких вітчизняних та зарубіжних авторів використані Вами під час обґрунтування теми дослідницької презентації?
4. Які основні методи дослідження, на Вашу думку, необхідно використати у процесі вирішення обраного Вами наукового завдання?
5. Які очікуються результати та їх значення для науки та практики публічного управління та адміністрування?

6. Чим зумовлене Ваше рішення зайнятися науковою діяльністю?
7. У чому Ви вбачаєте актуальність теми Вашої наукової роботи?
8. Як Ви можете оцінити рівень наукової дослідженості теми, наукової проблеми дослідження?
9. Які поняття Ви будете використовувати у дослідженні?
10. Чи передбачаєте Ви вивчення зарубіжного досвіду? Досвід яких країн і чому буде Вами досліджуватися?
11. Охарактеризуйте себе як майбутнього науковця. Які складові наукової компетентності Ви плануєте набути під час навчання в аспірантурі?

Голова предметної комісії

Анна ТЕРЕНТ'ЄВА

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ  
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ  
ТА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

Кафедра державного управління у сфері цивільного захисту

Іваненко Іван Іванович

**КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

**Дослідницька пропозиція**

зі спеціальності 281 – публічне управління та адміністрування

Передбачуваний науковий керівник

*Науковий ступінь, вчене звання,*

*П.І.Б.*

КИЇВ – 2022



## ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

( прізвище, ім'я, по батькові вступника )

тема \_\_\_\_\_

*( назва теми має бути пов'язана з пріоритетними напрямками дисертаційних досліджень Інституту )*

### Актуальність теми

*для обґрунтування актуальності теми обов'язково висвітлити її як потребу держави в такому науковому супроводженні сучасних реформ, що відображені в законодавчих і нормативно-правових актах України*

### Огляд наукової літератури за темою і вибір напрямів дослідження

#### Мета і завдання дослідження

#### Об'єкт дослідження

#### Предмет дослідження

### Виклад загальної методики та основних методів дослідження

### Аналіз і узагальнення результатів власного дослідження

### Наукова новизна очікуваних результатів

Вступник

\_\_\_\_\_

П.І.П.

*( підпис )*

Передбачуваний науковий  
керівник

\_\_\_\_\_

П.І.П.

*( підпис )*

Завідувач кафедри державного  
управління у сфері цивільного  
захисту

\_\_\_\_\_

П.І.П.

*( підпис )*

## ТЕМАТИКА ДИСЕРТАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1. Механізми публічного антикризового управління розвитком туристично-рекреаційної сфери регіону.
2. Механізми запровадження інструментарію публічної дипломатії в діяльність органів публічної влади.
3. Державний механізм формування відкритого комунікаційного простору в сфері публічного управління.
4. Механізми формування і реалізації стратегії комунікативної поведінки публічних осіб.
5. Державний механізм стратегічного управління портфелем публічних проектів.
6. Трансформація адміністративно-територіального устрою і її вплив на структурні зміни в системі державного управління.
7. Механізми формування і розвитку транспортної інфраструктури регіону.
8. Механізми удосконалення фітосанітарного контролю як складової національної безпеки України.
9. Механізми державної підтримки регіонального управління в процесі децентралізації влади в Україні.
10. Науковий супровід процесу децентралізації на регіональному рівні: функціональний, інституційний та організаційний аспекти.
11. Система супроводу реформи територіального устрою і територіальної організації влади.
12. Механізми державно-приватного партнерства у формуванні конкурентоспроможної професійної освіти в Україні.
13. Механізми децентралізації державного управління освітою в Україні.
14. Стратегічне планування розвитку освіти в Україні.
15. Державне регулювання забезпечення населення якісними лікарськими засобами.
16. Державна кадрова політика у сфері управління охороною здоров'я в Україні.
17. Економічні аспекти публічної політики у сфері охорони здоров'я в Україні.
18. Публічна політика формування і функціонування єдиного медичного простору в Україні.
19. Державна політика соціально-психологічної адаптації військовослужбовців в Україні.
20. Психічне здоров'я людей як складова національної безпеки.
21. Роль лідерства в сучасних суспільно-політичних реаліях України.
22. Механізми розв'язання конфліктів у публічній політиці й управлінні.
23. Комунікація як стратегічний ресурс державно-суспільного розвитку.
24. Ціннісні пріоритети у реформуванні публічного управління.
25. Публічна політика гендерної рівності.
26. Світові тенденції та сучасні моделі інноваційної соціальної політики.

27. Механізми децентралізації соціальних послуг в Україні.

28. Міжнародний досвід реформування системи пенсійного забезпечення.

29. Механізми реалізації публічної інформаційної політики на регіональному та місцевому рівнях.

30. Управління інформаційними процесами на місцевому рівні.

31. Управління персоналом в органах місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад.

32. Інформаційне забезпечення прийняття управлінських рішень на регіональному рівні.

33. Оцінювання якості надання адміністративних послуг органами публічної виконавчої влади на регіональному рівні.

**СПИСОК**  
**наукових праць**  
**Іваненка Івана Івановича**

№ з/п	Назва	Характер роботи	Вихідні дані	Обсяг	Автор, співавтори
1	2	3	4	5	6
1.	Кризові комунікації як інструмент подолання надзвичайних ситуацій	стаття	Публічне урядування. 2020. № 2 (12). С. 180 – 196.	17	Титаренко А.В.
2.	Організація здійснення заходів цивільного захисту в спроможних територіальних громадах	тези	Мат. 19 Всеукр. наук.-практ. конф. рятувальників «Сучасний стан цивільного захисту України та перспективи розвитку» (10-11 жовт.2020 р., м. Київ). К., 2020. С. 396 – 399 .	4	

Вступник

\_\_\_\_\_

І.І. Іваненко

(підпис)